

Saksnr.	Styre, råd, utvalg	Møtedato
55/2023	Formannskap	06.06.2023
44/2023	Kommunestyret	15.06.2023

Saksbehandler: Eman Tacklami

Arkivsaksnr.: 23/1599

Arkiv: FE-159

Budsjettoppfølging 1.tertial 2023**Kommunestyret 15.06.2023:**

Inhabile	Følgende varamedl. møtte	Merknad
Siv-Len Strandskog		Inhabil i pkt. som omhandler RANSO, fvl. § 6.
Svein Ragnvald Tjora		Inhabil i pkt. som omhandler RANSO fvl. § 6

44/2023 Vedtak:**Kommunestyrets vedtak etter formannskapets korrigerede innstilling****pkt. 1,3,4,5,6,7,9,11,12,14,15,16,17 enstemmig****pkt. 2, 8 og 13 med 39 stemmer mot 2 stemmer (V)****pkt. 10 enstemmig (39 representanter) :**

1. Det foretas følgende budsjettendringer i driftsbudsjettet i henhold til tabellen under:

Nr	Endring	Endringsforslag (tall i kr 1000)
Oppvekst og kultur		
1	Endringer i barnetall i barnehage	4 500
2	Økt budsjett til 17.mai i Sola kommune	120
3	Nasjonal innføring av 12 timers gratis SFO for 2. klassinger	2 500
Levekår		
4	Enhet for mestring - tilbakeføring av budsjett knyttet til kjøp av private tjenester (teknisk endring)	-3 600
5	TKK - tilbakeføring av budsjett knyttet til kjøp av private tjenester (teknisk endring)	3 600
6	Kompensasjon for tapte leieinntekter på TKK	-400
7	Tapte leieinntekter TKK	600
8	Bortfall av salgsinntekter institusjonsplasser	2 200
9	Overlege sykehjem, oppstart oktober	550
10	Reduksjon i refusjon for ressurskrevende tjenester	5 000
11	Økning i avtalefestede helgetillegg- rekrutteringstiltak	3 000
12	Økning i inntekter fra brukerbetaling på sykehjem som følge av økning i grunnbeløp	-3 000
13	Institusjon Soltun 5 etg.	8 500
Samfunnsutvikling		
14	Leieinntekter boliger	-1 000
15	Oppussing kommunale boliger	1 000
KD med sentrale staber		
16	Sola sjø utgifter	10 000
Sentrale inntekter og utgifter		
17	Merinntekter som ikke er brukt i denne tertialen og er avsatt i reserve	9 730
18	Lønns- og pensjonsreserve 2023	14 000
19	Bortfall av utbytte fra Sola bredbånd	15 000
20	Korrigert minimumsavdrag	-2 700
21	Reduserte renteutgifter	-15 000
22	Renteinntekter bankinnskudd	-16 200
23	Renteinntekter Lyse	-1 800
24	Sola sjø inntekter	-21 000
25	Økt rammetilskudd	-15 600
Ansvarlig lån til Lyse		
19	Utbytte	-34 964
20	Overføring til investeringer	34 964
Nedbetaling av gjeld med inntekter fra Sola bredbånd		
21	Bruk av disposisjonsfond:	-89 614
22	Overføring til investeringer	89 614
Budsjettbalanse		0

2. Det foretas følgende budsjettendringer i investeringsbudsjettet i henhold til tabellen under:

Nr	Prosjektnr	Budsjettjusteringer- investering 1. tertial 2023	Beløp (tall i kr 1000)
Tekniske budsjettjusteringer og rebudsjetteringer av årsbudsjettet ift reelt forbruk i år			
1	59706	Skatepark som erstatter skatepark på Stangelandssenteret	500
2	59704	Solskjerming	500
3	59368	VA178 Ljosheimkroken	700
4	59457	Adkomstvei Ljosheimkroken	300
5	19691	Anskaffelse sakshåndteringssystem IKT	-750
6		Nytt garderobeanlegg Åsenhallen	1 000
Sum endringer i årets budsjetterte investeringsutgifter			2 250
Nye investeringsprosjekter og prosjekter med reell kostnadsendring			
7	39119	Ekstra leilighet i Kjelsberg ring tas ut	-2 500
8	59364	Infrastruktur Sola Arena iht FS sak	10 000
9	59708	Pumptrackbane bygges av kommunen	1 400
10	59475	Rehabilitering vei - Skogstjernevegen - Hålandsmarka gjennomføres ikke	-1 650
11	Nytt	Rehabilitering ve Tornefjellveien	1 650
12	Nytt	Utbedring av teknisk rom Tananger svømmehall, forstudie	250
13	Nytt	Rehabilitering gjennomgangsboliger	1 500
14	Nytt	Rehabilitering og oppgradering Åsenvegen 96	2 000
15	Nytt	Vaskemaskin hjelpemiddellageret Energivegen	500
Sum nye investeringskostnader			13 150
Sum endringer brutto investeringer			15 400
Finansiering			
			Beløp (tall i kr 1000)
16		Tilskudd til pumptrackbane	-800
17		Økning i budsjettert momskomp iht endring i investeringsutgifter	-2 926
18		Bruk av ubrukte lånemidler fra tidligere år	-11 674
Sum endringer i finansiering av investeringer			-15 400
Videreføres fra 2022			
			Beløp (tall i kr 1000)
19	99006	Sum videreføring av ubrukte midler fra 2022	38 969
20	99006	Momskompensasjon for ubrukte midler fra 2022	-7 794
21	99006	Bruk av ubrukte lånemidler fra tidligere år	-31 175
Udekket/udisponert			0
Finanstransaksjoner knyttet til ansvarlig lån til Lyse			
			Beløp (tall i kr 1000)
22		Overføring til investering fra drift	-34964
23		Utlån til lyse	34 964
Finanstransaksjon knyttet til nedbetaling av gjeld med inntekter fra salg av Sola bredbånd			
			Beløp (tall i kr 1000)
24		Overføring til investeringer fra drift	-89 614
25		Reduksjon av årets låneopptak	89 614
26		Bruk av ubudne investeringsfond	-420 542
27		Ekstra ordinær avdrag i investeringer	420 542
Udekket/udisponert			0

3. Årets vedtatte låneopptak er kr 216,3 millioner og reduseres med kr 89,6 millioner som følge av punkt 25 i tabellen i vedtakspunkt 2 i denne saken. Nytt låneopptak i 2023 blir inntil kr 126,7 millioner.

4. Kommunedirektøren bestiller ekstern utredning av barnehageområdet.

5. Finansrapport tas til orientering.

Det gjøres følgende budsjett justeringer:

Drift.

6. Demenskor til bruk på diverse 30000,- innarbeides årlig i HØP
7. Psykisk helse Barn og unge 500000,- helårs effekt 1 000 000,- for rask psykisk helsehjelp for barn under 16 år. Kommunedirektøren bes komme tilbake til hvordan dette skal gjennomføres på førstkommende formannskapsmøte og fagutvalgsmøte.
8. Midler skole Lærer/ miljøarbeider m.m 6 000 000 helårseffekt 14 000 000,- innarbeides HØP
Tillegg - Kommunedirektøren setter ned en partssammensatt gruppe for å se på rekrutteringsutfordringer i Solaskolen og i barnehagene
9. Frivillighetskoordinator 50 % stilling i frivillighetssentralen for å koordinere frivillig arbeid for

eldre knyttet til aktiviteter og hjemmebesøk. 3 års prøveprosjekt 200 000,- helårseffekt 400 000,- innarbeides HØP. Sees i sammen med midler til Generasjon M på 200 000,- for å rekruttere studenter, samkjøres som et prøveprosjekt.

10. Kjøp/reversering tidligere kuttet 3 kommunale VTA plasser Ranso 300 000,- helårseffekt 600 000,- . Kommunedirektøren bes fremme sak til kommende HØP om tilskudd til aktivitetssenter på Ranso. Randaberg kommune har slikt tilbud som vil vurderes i Sola.

11. Skolebøker/utstyr skole 1000 000,- Drift engangsbeløp

12. Utstyr/leker barnehage 500 000,- Drift engangsbeløp

13. «Just do it» millionen. Kommunen får stadig henvendelser på mindre feil, mangler som det ikke er satt av midler til, dette er ting som ikke fikses av seg selv og som det er bra å kunne ordne umiddelbart.

14. 200000,- Sola håndball, årlig tilskudd til Sola håndball så lenge de er i elitedivisjonen, første tildeling i 2023

15. Hjemmebaserte tjenester er et viktig område, grunnbemanningen styrkes med kr 1 500 000,- helårseffekt kr 3 000 000,- innarbeides i HØP

16. Midler i punkt 17 i KD sitt forslag (budsjettendringer i drift) brukes som delfinansiering av forslagene i FS. I tillegg må overføring fra drift til investering reduseres med kr 1,5 mill

Poster med anvist helårseffekt innarbeides i HØP som permanente tiltak, andre tiltak er engangspotter

Kommunedirektøren bes til neste HØP legge frem en sak der voksentettheten i SFO vurderes.

Investering:

17. Oppgradering av møbler og utstyr til de eldste skolene i Sola. Det bevilges 5 mill engangsbeløp i 2023. Låneopptaket i investering må økes med kr 5,55 mill, samtidig økes mva-refusjonen med kr 0,95 mill og overføring fra drift til investering reduseres med kr 1,5 mill. Nytt låneopptak for 2023 blir da inntil 132,2 mill

Behandling:

Siv-Len Strandskog stilte spørsmål om sin habilitet i pkt. 10 etter fvl. § 6.1.e) (daglig leder i Ranso) og ble enstemmig erklært inhabil i dette punktet.

Svein Ragnvald Tjora stilte spørsmål om sin habilitet i pkt. 10 etter fvl. § 6.1.e) (styremedlem i Ranso), og ble enstemmig erklært inhabil.

Formannskapets korrigerende innstilling

pkt. 1,3,4,5,6,7,9,11,12,14,15,16,17 enstemmig vedtatt

pkt. 2, 8 og 13 fikk 39 stemmer

pkt. 10 enstemmig (39 representanter) vedtatt

Venstres forslag pkt. 2, 8 og 13 fikk 2 stemmer (V) og falt

SV's forslag fikk 11 stemmer (AP, SV, MDG, Endresen) og falt

Formannskapets korrigerende:

Pkt 11 i drift må endres slik (NB! Pga nummerering i protokollen til FS er dette pkt 16 i protokollen) endres til: **Midler i punkt 17 i KD sitt forslag (budsjettendringer i drift) brukes som delfinansiering av forslagene i FS. I tillegg må overføring fra drift til investering reduseres med kr 1,5 mill**

Videre må det stå slik under investeringer:

Oppgradering av møbler og utstyr til de eldste skolene i Sola. Det bevilges 5 mill engangsbeløp i 2023. Låneopptaket i investering må økes med kr 5,55 mill, samtidig økes mva-refusjonen med kr 0,95 mill og overføring fra drift til investering reduseres med kr 1,5 mill. Nytt låneopptak for 2023

blir da inntil 132,2 mill

Forslag fra Bettina Lindgren:

Regnbuen symboliserer mangfoldet i menneskeheten, også her i Sola kommune. Vi ønsker å farge to til tre av "sentrumsgatene" i kommunen i regnbuens farger; i Sola sentrum, Tananger, og eventuelt Tjelta eller Sørabygda.

Dette handler om å vise alle innbyggere i Sola kommune, både barn, ungdom, voksne og eldre at vi er en raus, romslig, trygg, inkluderende og mangfoldig kommune.

Regnbuefeltene som males må være på steder med gode solforhold, der det er mange mennesker. Regnbuefeltene legges utenom fotgjengerfelt, på egnede plasser, f.eks. i handlegata i Sola sentrum. Dette har de fått til på kreative i andre norske byer og steder.

Tilstrebes finansiert innenfor nåværende rammer i HØP'en, men tas av Formannskapetets disposisjonsfond ved behov med inntil 10 000 kr ved behov

Forslag fra Anja Berggård Endresen:

Fremme alternativt forslag til

Punkt 2 om budsjettendringer i investeringsbudsjettet, med følgende endring: Som vedtatt i fs, men med følgende endring:

Øke prosjektnummer 59706 Skatepark med ytterligere 500.000 kroner utover kommunedirektørens forslag.

Punkt 8: Øke midler til skole med 20 millioner årlig, hvorav det legges opp til halvårseffekt på 10 millioner i år samt helårseffekt på tyve millioner kroner innarbeidet fra kommende HØP.

Punkt 13: strykes

Forslag foreslått av Renate Gimre:

Kommunedirektøren kommer tilbake til Formannskapet med oversikt over hvilke økonomiske midler som må til for å løse oppdraget både knyttet til drift, ansatte og boligsituasjonen.

Formannskap 06.06.2023:

55/2023 Vedtak:

Formannskapetets enstemmige vedtak

pkt. 1 - 5 etter kommunedirektørens forslag:

pkt. 6 - 9 enstemmig etter fellesforslag fra Slethei

pkt. 10 (10 representanter) enstemmig etter fellesforslag fra Slethei

pkt. 11 -17 enstemmig etter fellesforslag fra Slethei**Tillegg pkt. 8 enstemmig etter fellesforslag fra Ali:**

1. Det foretas følgende budsjettendringer i driftsbudsjettet i henhold til tabellen under:

Nr	Endring	Endringsforslag (tall i kr 1000)
Oppvekst og kultur		
1	Endringer i barnetall i barnehage	4 500
2	Økt budsjett til 17.mai i Sola kommune	120
3	Nasjonal innføring av 12 timers gratis SFO for 2. klassinger	2 500
Levekår		
4	Enhet for mestring - tilbakeføring av budsjett knyttet til kjøp av private tjenester (teknisk endring)	-3 600
5	TKK - tilbakeføring av budsjett knyttet til kjøp av private tjenester (teknisk endring)	3 600
6	Kompensasjon for tapte leieinntekter på TKK	-400
7	Tapte leieinntekter TKK	600
8	Bortfall av salgsinntekter institusjonsplasser	2 200
9	Overlege sykehjem, oppstart oktober	550
10	Reduksjon i refusjon for ressurskrevende tjenester	5 000
11	Økning i avtalefestede helgetillegg- rekrutteringstiltak	3 000
12	Økning i inntekter fra brukerbetaling på sykehjem som følge av økning i grunnbeløp	-3 000
13	Institusjon Soltun 5 etg.	8 500
Samfunnsutvikling		
14	Leieinntekter boliger	-1 000
15	Oppussing kommunale boliger	1 000
KD med sentrale staber		
16	Sola sjø utgifter	10 000
Sentrale inntekter og utgifter		
17	Merinntekter som ikke er brukt i denne tertialen og er avsatt i reserve	9 730
18	Lønns- og pensjonsreserve 2023	14 000
19	Bortfall av utbytte fra Sola bredbånd	15 000
20	Korrigert minimumsavdrag	-2 700
21	Reduserte renteutgifter	-15 000
22	Renteinntekter bankinnskudd	-16 200
23	Renteinntekter Lyse	-1 800
24	Sola sjø inntekter	-21 000
25	Økt rammetilskudd	-15 600
Ansvarlig lån til Lyse		
19	Utbytte	-34 964
20	Overføring til investeringer	34 964
Nedbetaling av gjeld med inntekter fra Sola bredbånd		
21	Bruk av disposisjonsfond:	-89 614
22	Overføring til investeringer	89 614
Budsjettbalanse		
		0

2. Det foretas følgende budsjettendringer i investeringsbudsjettet i henhold til tabellen under:

Nr	Prosjektnr	Budsjettjusteringer- investering 1. tertial 2023	Beløp (tall i kr 1000)
Tekniske budsjettjusteringer og rebudsjetteringer av årsbudsjettet ift reelt forbruk i år			
1	59706	Skatepark som erstatter skatepark på Stangelandssenteret	500
2	59704	Solskjerming	500
3	59368	VA178 Ljosheimkroken	700
4	59457	Adkomstvei Ljosheimkroken	300
5	19691	Anskaffelse sakshåndteringssystem IKT	-750
6		Nytt garderobeanlegg Åsenhallen	1 000
Sum endringer i årets budsjetterte investeringsutgifter			2 250
Nye investeringsprosjekter og prosjekter med reell kostnadsendring			
7	39119	Ekstra leilighet i Kjelsberg ring tas ut	-2 500
8	59364	Infrastruktur Sola Arena iht FS sak	10 000
9	59708	Pumptrackbane bygges av kommunen	1 400
10	59475	Rehabilitering vei - Skogstjernevegen - Hålandsmarka gjennomføres ikke	-1 650
11	Nytt	Rehabilitering ve Tornefjellveien	1 650
12	Nytt	Utbedring av teknisk rom Tananger svømmehall, forstudie	250
13	Nytt	Rehabilitering gjennomgangsboliger	1 500
14	Nytt	Rehabilitering og oppgradering Åsenvegen 96	2 000
15	Nytt	Vaskemaskin hjelpemiddellageret Energivegen	500
Sum nye investeringskostnader			13 150
Sum endringer brutto investeringer			15 400
Finansiering			
			Beløp (tall i kr 1000)
16		Tilskudd til pumptrackbane	-800
17		Økning i budsjettert momskomp iht endring i investeringsutgifter	-2 926
18		Bruk av ubrukte lånemidler fra tidligere år	-11 674
Sum endringer i finansiering av investeringer			-15 400
Videreføres fra 2022			
			Beløp (tall i kr 1000)
19	99006	Sum videreføring av ubrukte midler fra 2022	38 969
20	99006	Momskompensasjon for ubrukte midler fra 2022	-7 794
21	99006	Bruk av ubrukte lånemidler fra tidligere år	-31 175
Udekket/udisponert			0
Finanstransaksjoner knyttet til ansvarlig lån til Lyse			
			Beløp (tall i kr 1000)
22		Overføring til investering fra drift	-34964
23		Utlån til lyse	34 964
Finanstransaksjon knyttet til nedbetaling av gjeld med inntekter fra salg av Sola bredbånd			
			Beløp (tall i kr 1000)
24		Overføring til investeringer fra drift	-89 614
25		Reduksjon av årets låneopptak	89 614
26		Bruk av ubudne investeringsfond	-420 542
27		Ekstra ordinær avdrag i investeringer	420 542
Udekket/udisponert			0

3. Årets vedtatte låneopptak er kr 216,3 millioner og reduseres med kr 89,6 millioner som følge av punkt 25 i tabellen i vedtakspunkt 2 i denne saken. Nytt låneopptak i 2023 blir inntil kr 126,7 millioner.

4. Kommunedirektøren bestiller ekstern utredning av barnehageområdet.

5. Finansrapport tas til orientering.

Det gjøres følgende budsjett justeringer:

Drift.

- Demenskor til bruk på diverse 30000,- innarbeides årlig i HØP
- Psykisk helse Barn og unge 500000,- helårs effekt 1 000 000,- for rask psykisk helsehjelp for barn under 16 år. Kommunedirektøren bes komme tilbake til hvordan dette skal gjennomføres på førstkommende formannskapsmøte og fagutvalgsmøte.
- Midler skole Lærer/ miljøarbeider m.m 6 000 000 helårseffekt 14 000 000,- innarbeides HØP
Tillegg - Kommunedirektøren setter ned en partssammensatt gruppe for å se på rekrutteringsutfordringer i Solaskolen og i barnehagene
- Frivillighetskoordinator 50 % stilling i frivillighetssentralen for å koordinere frivillig arbeid for

eldre knyttet til aktiviteter og hjemmebesøk. 3 års prøveprosjekt 200 000,- helårseffekt 400 000,- innarbeides HØP. Sees i sammen med midler til Generasjon M på 200 000,- for å rekruttere studenter, samkjøres som et prøveprosjekt.

10. Kjøp/reversering tidligere kuttet 3 kommunale VTA plasser Ranso 300 000,- helårseffekt 600 000,- . Kommunedirektøren bes fremme sak til kommende HØP om tilskudd til aktivitetssenter på Ranso. Randaberg kommune har slikt tilbud som vil vurderes i Sola.

11. Skolebøker/utstyr skole 1000 000,- Drift engangsbeløp

12. Utstyr/leker barnehage 500 000,- Drift engangsbeløp

13. «Just do it» millionen. Kommunen får stadig henvendelser på mindre feil, mangler som det ikke er satt av midler til, dette er ting som ikke fikses av seg selv og som det er bra å kunne ordne umiddelbart.

14. 200000,- Sola håndball, årlig tilskudd til Sola håndball så lenge de er i elitedivisjonen, første tildeling i 2023

15. Hjemmebaserte tjenester er et viktig område, grunnbemanningen styrkes med kr 1 500 000,- helårseffekt kr 3 000 000,- innarbeides i HØP

16. Punkt 17 midler satt av til reserve justeres tilsvarende ned samt overføringer fra drift til investering.

Poster med anvist helårseffekt innarbeides i HØP som permanente tiltak, andre tiltak er engangspotter

Kommunedirektøren bes til neste HØP legge frem en sak der voksentettheten i SFO vurderes.

Investering:

17. Oppgradering av møbler og utstyr til de eldste skolene i Sola. 5 mill engangsbeløp

Behandling:

Siv-Len Strandskog stilte spørsmål om sin habilitet i fellesforslagets pkt. 5 etter fvl. § 6 (daglig leder i Ranso) og ble enstemmig erklært inhabil i dette punktet.

Kommunedirektørens forslag enstemmig vedtatt

Fellesforslag enstemmig vedtatt

1 - 4 vedtakspunkt 6-9

5 (10 representanter) vedtakspunkt 10

6 - 11 vedtakspunkt 11 - 16

12 vedtakspunkt 17

Alis Tilleggforslag i vedtakspunkt 8 enstemmig

Fellesforslag fra FRP, AP, SP og KRF foreslått av Tom Henning Slethei:

Det gjøres følgende budsjett justeringer:

Drift.

1. Demenskor til bruk på diverse 30000,- innarbeides årlig i HØP
2. Psykisk helse Barn og unge 500000,- helårs effekt 1 000 000,- for rask psykisk helsehjelp for barn under 16 år. Kommunedirektøren bes komme tilbake til hvordan dette skal gjennomføres på førstkommende formannskapsmøte og fagutvalgsmøte.
3. Midler skole Lærer/ miljøarbeider m.m 6 000 000 helårseffekt 14 000 000,- innarbeides HØP
4. Frivillighetskoordinator 50 % stilling i frivillighetssentralen for å koordinere frivillig arbeid for eldre knyttet til aktiviteter og hjemmebesøk. 3 års prøveprosjekt 200 000,- helårseffekt 400 000,- innarbeides HØP. Sees i sammen med midler til Generasjon M på 200 000,- for å rekruttere studenter, samkjøres som et prøveprosjekt.
5. Kjøp/reversering tidligere kuttet 3 kommunale VTA plasser Ranso 300 000,-

helårseffekt 600 000,-

Kommunedirektøren bes fremme sak til kommende HØP om tilskudd til aktivitetssenter på Ranso. Randaberg kommune har slikt tilbud som vil vurderes i Sola

6. Skolebøker/utstyr skole 1000 000,- Drift engangsbeløp

7. Utstyr/leker barnehage 500 000,- Drift engangsbeløp

8. «Just do it» millionen. Kommunen får stadig henvendelser på mindre feil, mangler som det ikke er satt av midler til, dette er ting som ikke fikses av seg selv og som det er bra å kunne ordne umiddelbart.

9. 200000,- Sola håndball, årlig tilskudd til Sola håndball så lenge de er i elitedivisjonen, første tildeling i 2023

10. Hjemmebaserte tjenester er et viktig område, grunnbemanningen styrkes med kr 1 500 000,- helårseffekt

kr 3 000 000,- innarbeides i HØP

11. Punkt 17 midler satt av til reserve justeres tilsvarende ned samt overføringer fra drift til investering.

Poster med anvist helårseffekt innarbeides i HØP som permanente tiltak, andre tiltak er engangspotter

Kommunedirektøren bes til neste HØP legge frem en sak der voksentettheten i SFO vurderes.

Investering:

12. Oppgradering av møbler og utstyr til de eldste skolene i Sola. 5 mill engangsbeløp

Fellesforslag fra FRP, AP, SP og KRF foreslått av Hamza Ali Punkt 3 - tillegg

- Kommunedirektøren setter ned en partssammensatt gruppe for å se på rekrutteringsutfordringer i Solaskolen og i barnehagene

1. Kommunedirektørens forslag:

Det foretas følgende budsjettendringer i driftsbudsjettet i henhold til tabellen under:

Nr	Endring	Endringsforslag (tall i kr 1000)
Oppvekst og kultur		
1	Endringer i barnetall i barnehage	4 500
2	Økt budsjett til 17.mai i Sola kommune	120
3	Nasjonal innføring av 12 timers gratis SFO for 2. klassinger	2 500
Levekår		
4	Enhet for mestring - tilbakeføring av budsjett knyttet til kjøp av private tjenester (teknisk endring)	-3 600
5	TKK - tilbakeføring av budsjett knyttet til kjøp av private tjenester (teknisk endring)	3 600
6	Kompensasjon for tapte leieinntekter på TKK	-400
7	Tapte leieinntekter TKK	600
8	Bortfall av salgsinntekter institusjonsplasser	2 200
9	Overlege sykehjem, oppstart oktober	550
10	Reduksjon i refusjon for ressurskrevende tjenester	5 000
11	Økning i avtafestede helgetillegg- rekrutteringstiltak	3 000
12	Økning i inntekter fra brukerbetaling på sykehjem som følge av økning i grunnbeløp	-3 000
13	Institusjon Soltun 5 etg.	8 500
Samfunnsutvikling		
14	Leieinntekter boliger	-1 000
15	Oppussing kommunale boliger	1 000
KD med sentrale staber		
16	Sola sjø utgifter	10 000
Sentrale inntekter og utgifter		
17	Merinntekter som ikke er brukt i denne tertialen og er avsatt i reserve	9 730
18	Lønns- og pensjonsreserve 2023	14 000
19	Bortfall av utbytte fra Sola bredbånd	15 000
20	Korrigert minimumsavdrag	-2 700
21	Reduserte renteutgifter	-15 000
22	Renteinntekter bankinnskudd	-16 200
23	Renteinntekter Lyse	-1 800
24	Sola sjø inntekter	-21 000
25	Økt rammetilskudd	-15 600
Ansvarlig lån til Lyse		
19	Utbytte	-34 964
20	Overføring til investeringer	34 964
Nedbetaling av gjeld med inntekter fra Sola bredbånd		
21	Bruk av disposisjonsfond:	-89 614
22	Overføring til investeringer	89 614
Budsjettbalanse		0

2. Det foretas følgende budsjettendringer i investeringsbudsjettet i henhold til tabellen under:

Nr	Prosjektnr	Budsjettjusteringer- investering 1. tertial 2023	Beløp (tall i kr 1000)
Tekniske budsjettjusteringer og rebudsjetteringer av årsbudsjettet ift reelt forbruk i år			
1	59706	Skatepark som erstatter skatepark på Stangelandssenteret	500
2	59704	Solskjerming	500
3	59368	VA178 Ljosheimkroken	700
4	59457	Adkomstvei Ljosheimkroken	300
5	19691	Anskaffelse sakshåndteringsystem IKT	-750
6		Nytt garderobeanlegg Åsenhallen	1 000
Sum endringer i årets budsjetterte investeringsutgifter			2 250
Nye investeringsprosjekter og prosjekter med reell kostnadsendring			
7	39119	Ekstra leilighet i Kjelsberg ring tas ut	-2 500
8	59364	Infrastruktur Sola Arena iht FS sak	10 000
9	59708	Pumptrackbane bygges av kommunen	1 400
10	59475	Rehabilitering vei - Skogstjernevegen - Hålandsmarka gjennomføres ikke	-1 650
11	Nytt	Rehabilitering ve Tornefjellveien	1 650
12	Nytt	Utbedring av teknisk rom Tananger svømmehall, forstudie	250
13	Nytt	Rehabilitering gjennomgangsboliger	1 500
14	Nytt	Rehabilitering og oppgradering Åsenvegen 96	2 000
15	Nytt	Vaskemaskin hjelpemiddellageret Energivegen	500
Sum nye investeringskostnader			13 150
Sum endringer brutto investeringer			15 400
Finansiering			
			Beløp (tall i kr 1000)
16		Tilskudd til pumptrackbane	-800
17		Økning i budsjettert momskomp iht endring i investeringsutgifter	-2 926
18		Bruk av ubrukte lånemidler fra tidligere år	-11 674
Sum endringer i finansiering av investeringer			-15 400
Videreføres fra 2022			
			Beløp (tall i kr 1000)
19	99006	Sum videreføring av ubrukte midler fra 2022	38 969
20	99006	Momskompensasjon for ubrukte midler fra 2022	-7 794
21	99006	Bruk av ubrukte lånemidler fra tidligere år	-31 175
Udekket/udisponert			0
Finanstransaksjoner knyttet til ansvarlig lån til Lyse			
			Beløp (tall i kr 1000)
22		Overføring til investering fra drift	-34964
23		Utlån til lyse	34 964
Finanstransaksjon knyttet til nedbetaling av gjeld med inntekter fra salg av Sola bredbånd			
			Beløp (tall i kr 1000)
24		Overføring til investeringer fra drift	-89 614
25		Reduksjon av årets låneopptak	89 614
26		Bruk av ubudne investeringsfond	-420 542
27		Ekstra ordinær avdrag i investeringer	420 542
Udekket/udisponert			0

- Årets vedtatte låneopptak er kr 216,3 millioner og reduseres med kr 89,6 millioner som følge av punkt 25 i tabellen i vedtakspunkt 2 i denne saken. Nytt låneopptak i 2023 blir inntil kr 126,7 millioner.
- Kommunedirektøren bestiller ekstern utredning av barnehageområdet.
- Finansrapport tas til orientering.

Vedlegg:

Budsjettoppfølging 1. tertial 2023

Saksutredning:

Saken skal behandles i følgende utvalg:

Formannskap
Kommunestyre

Vedtaket:

«Skriv her»

Saken gjelder:

Kommunedirektøren legger med dette frem 1. tertialrapport 2023 som gir status på årsprognose for kommunens drifts- og investeringsbudsjett per 30.april.

I tråd med kommunelovens bestemmelser foreslås budsjettjusteringer i de tilfeller utviklingen tilsier vesentlige avvik. I tillegg innarbeides endringer som følger av Revidert nasjonalbudsjett 2023 (RNB). Det vises til tabeller i vedtakspunkt 1 og 2 for detaljert oversikt. Budsjettjusteringer som foreslås i denne tertial er knyttet til demografisk utvikling og endringer i aktivitetsnivå som har oppstått etter at kommunedirektørens forslag til HØP 23-26 ble lagt frem. Det gjelder for eksempel antall barn i barnehage, åpning av nye sykehjemsplasser osv. Sola kommune er en stor kommune med 28 418 innbyggere. Det innebærer at dynamikken i tjenesteleveransen, som følger av behovsendringer blant kommunens innbyggere, er store. Når kommunedirektøren legger frem årsbudsjettene hvert år er det med utgangspunktet i den beste og mest oppdaterte informasjonen vi har om demografien. Budsjettokumentene ferdigstilles i oktober og alle behov som oppstår etter dette blir lagt frem til politisk behandling for formannskap og kommunestyre i 1. og 2. tertial. Det er bakgrunnen for at kommunedirektøren i henhold til kommuneloven må foreslå budsjettjusteringer der det forventes vesentlige avvik som på kort sikt ikke kan styres/var grunnlag for HØP-vurderingen i oktober. Kommunedirektøren understreker at vi har relativt stort overforbruk på flere tjenester som vi per nå ikke har inndekning for. Vi må derfor styre svært strengt resten av året.

Tertialrapporten dekker følgende tema:

- Forslag til budsjettjusteringer
- Utvikling i sentrale inntekter og utgifter
- Utvikling i tjenesteområdenes økonomi
- Rapportering på vedtatte investeringsprosjekter
- Status på verbalpunkter fra vedtatt HØP 23-26
- Finansrapport

Tertialrapporten følger som vedlegg til denne saken og kan også leses digitalt her:

https://pub.framsikt.net/2023/sola/mr-202304-budsjettoppfølging_1terial_2023/

Sammendrag

Kommunedirektøren kan melde at vi begynner å se effekten av omstillingsarbeidet som pågår i tjenesteområdene. Virksomhetene ved utgang av 2022 la frem et forbedret resultat med merforbruk på kr 8 millioner som utgjorde 0,4 % av et driftsbudsjett på kr 1,77 milliarder. Det er et resultat som er betydelig bedre enn året før og viser at igangsatte omstillinger gir effekt. Kommunedirektøren er glad for at det jobbes godt hver dag i alle kommunens virksomheter med å løse oppgavene på den beste mulige måte og i tråd med de vedtatte budsjetttrammene. Omstillingsarbeidene som har pågått i kommunen gjør at vi i dag gir mer tjenester formidlene som brukes. Det betyr at med den store aktivitetsveksten som kommune opplever ville de økonomiske merforbruket blitt langt større hvis vi ikke hadde satt i gang omstillingene.

Kommunedirektøren opplever at utøves god økonomistyring i alle sektorer. Merforbruket som kommunedirektøren melder om i denne tertial, er direkte relatert til vekst i aktiviteten i tjenesteområdene som ikke var kjent ved inngangen av året. Antall innbyggere som mottar tjenester fra kommunen per 30. april er større enn hva kommunedirektøren kjente til og la til grunn ved HØP 23-24. Det gjelder omtrent i alle tjenesteområdene, men i hovedsak barnehage, skole, hjemmetjeneste, institusjon og NAV. Samtidig vil vi, i årene fremover, forholde oss til at økt volum i tjenestene må håndteres innfor vedtatte rammer. Selv om omstillingen er godt i gang, klarer vi ikke å håndtere den store veksten innfor vedtatte rammer etter 1. tertial.

Samlet prognose for tjenesteområdene med sentrale staber, etter budsjettjusteringer som foreslås, tilsier et merforbruk på kr 31 millioner ved årsslutt. Prognosen er laget basert på regnskapstall per april. Forutsetningene som er lagt til grunn, er basert på den informasjonen vi har og aktivitetsnivået som vi har kunnskap om per nå. Det er fortsatt mange måneder igjen av året, og det vil være mulig å motvirke prognosen i noen grad. Samtidig er det en del usikkerhet knyttet til hvordan aktivitetsnivået blir resten av året. Rekrutteringssituasjonen knyttet til sommer og generell tilgang til kvalifisert arbeidskraft kan medføre at løsningene blir dyrere og merforbrukene dermed høyere.

En god del av merforbruket er knyttet til nye aktiviteter for eksempel åpning av siste etasjen på Soltun sykehjem. Videre er det en del kostnader som kommunen i liten grad har styring over for eksempel kostnader i barnevernet. Prognosen for hjemmetjenesten tilsier et merforbruk på 7,5 millioner kr. som er relatert til krevende bemanningssituasjon, høyt antall utskrivningsklare pasienter og mer komplekse behov hos tjenestemottakerne.

Videre er en del av merforbrukene begrunnet i kjente problemstillinger fra 2022 og omtalt i tidligere økonomirapporter. Det meldes i denne rapporten om merforbruk på skolene ved årsslutt på kr 10 millioner. En arbeidsgruppe bestående av rektorer, tillitsvalgte, skolestab og økonomiavdelingen har i 2022 og 2023 jobbet med en finansierings-modell for skolene som har gitt oss betydelig innsikt i skoleområde. Dessuten har skolestaben, PPT og rektorene har hatt en stor gjennomgang av organisering av spesialundervisning og behovet. En ser tydelige tegn på at Sola-skole kan være underfinansiert, samtidig som det vil kreve en større ressursinnsats for å kunne jobbe mer forebyggende. Kommunedirektøren kjenner et stort ansvar for dette og vil videre i 2023 se hvordan vi kan tilføre skolen midler mer i tråd med ny budsjettfordelingsmodell.

Når det gjelder sentrale inntekter og utgifter kan det nevnes at nye anslag for lønns og -prisvekst i RNB tilsier at lønnsreserven må økes med 14 millioner. Videre kan kommunedirektøren melde om høyere renteinntekter enn opprinnelig lag til grunn i HØP 23-24. Det må ses i sammenheng med oppgang i rentenivå, men også inntekter fra slag av Sola bredbånd. 5 millioner kr. av økte renteinntekter/reduerte renteutgifter må brukes til å erstatte bortfall av utbytte fra Sola bredbånd. Videre mottar Sola kommune kr 1,8 millioner renter fra Lyse som er relatert til det nye ansvarlige lån.

Samlet sett viser foreslåtte disponeringen i denne saken at det er merinntekt på 9,7 millioner kroner som er foreslått å sette av som reserve til disponering i neste tertial når vi har 8 måneders drift som faktagrunnlag.

Sentrale inntekter og utgifter

Skatt

Akkumulert skatteinngang per 30.04.2023 er på kr 394,2 millioner. Inngangen så langt utgjør en vekst på 2,8 prosent i forhold til samme tid i fjor og er 8,2 millioner kroner høyere enn budsjettet. Vedtatt budsjett for skatteinngangen i Handlings- og økonomiplan 2023-2026 innebærer en skattevekst på – (minus) 7 prosent i forhold til reell, endelig inngang i 2022. På landsbasis er vedtatt budsjettet inngang på – (minus) 9,2 prosent for 2022. Per april 2023 er vekst på landbasis på 3 %.

I RNB 2023 har regjeringen økt skatteanslaget på landsbasis som følge av høyere lønnsvekst enn opprinnelig lagt i budsjettet. Samtidig knyttes usikkerhet rundt andre elementer i skatteinngangen, herunder restskatt, til gode utbetalinger, marginoppgjør og korrigerende fordelingsfall. Kommunedirektøren vil følge utviklingen nøye og kommer tilbake til det i 2. tertial dersom det viser seg at det er mulighet å justere opp skatteanslaget i kommunen.

Rammetilskudd

I forbindelse med behandling av statsbudsjettet 2023 i desember 2022 vedtok Stortinget at det skal innføres gratis SFO på 2. trinn med inntil 12 timer per uke fom august 2023. Rammetilskuddet er styrket med det og Sola sin andel er på kr 4,1 millioner. I tillegg foreslår regjeringen i RNB 2023 å øke rammetilskuddet til kommunene med 2,1 mrd. kr på landsbasis som følge av at anslag for lønns- og prisvekst er økt fra 3,7 % til 5,2 %. I tillegg får kommunene en liten kompensasjon knyttet til oppfriskningsdose for innbyggere over 75 år. Videre økes rammetilskuddet som følge av at kompensasjon for makspris barnehage, som allerede er bevilget i vedtatt statsbudsjettet, ikke er tilstrekkelig pga høy prisvekst. Sola sin andel av alle disse økningene er på kr 15,6 millioner.

Renter, avdrag og utbytte

Kommunestyret har i sak K-sak 24/23, møte 11.05.2023 besluttet å bruke kr 510 millioner av salg av bredbånd til å nedbetale lånegjeld og redusere årets låneopptak. Dette vil frigjøre kr 15 millioner i budsjetterte renteutgifter. I tillegg medførte salgsinntekter fra Sola bredbånd økte renteinntekter på kommunes bankkonto på 16,2 millioner i 2023.

Minimumsavdrag blir lavere enn budsjettert som følge av at reduksjon i lånegjeld fra 2022 til 2023 er en god del høyere enn økningen i avskrivningene, noe som resulterte i at minimumsavdrag blir lavere og 2,7 millioner kan disponeres i denne tertial.

Sola kommune har i 2023 budsjettert med 76,2 millioner kroner i utbytte, herav kr 61,2 millioner kroner fra ordinært utbyttet fra Lyse og kr 15 millioner fra Sola Bredbånd AS. Utbytte fra Lyse er mottatt og er i henhold til budsjettet og utbytte fra Sola bredbånd foreslås saldert i denne saken som følge av salg av selskapet.

Lønns- og pensjonsreserve

I beregning av lønns- og pensjonsreserve for 2023 la kommunedirektøren til grunn en lønnsvekst på 4,2 % som var i tråd med signaler i statsbudsjettet for 2023. Resultatet for lønnsoppgjør i kommunesektor endte opp med 5,4 %. Beregningene tilsier at lønns- og pensjonsreserven må økes med kr 14 millioner i 2023 slik at alle virksomheter kan få effekten av lønnsoppgjør kompensert.

Integreringstilskudd

Kommunestyret har vedtatt å bosette 120 flyktninger i 2023 iht til anmodningen fra IMDI. Som skrevet i tidligere saker har kommunedirektøren hverken budsjettert med inntekter eller utgifter knyttet til bosetting av nye flyktninger i 2023. Bosetting av nye flyktninger innebærer at integreringstilskuddet kan økes med kr 20 millioner. Det gjøres oppmerksom på at det vil også påløpe en del kostnader hos NAV og andre virksomheter som må sees opp mot integreringstilskuddet. Prognosen forutsetter at vi faktisk klarer å bosette alle de flyktningene som det er anmodet om. Kommunedirektøren vil komme tilbake til budsjettendringer i 2. tertial når vi får en bedre oversikt over alle inntekter og utgiftene knyttet til bosettinger av de nye flyktninger i 2023.

Sola sjø

Kommunen driver akuttmottak ved Sola sjø med totalkapasitet på 150 personer. Avtalen med UDI for å drive akuttmottaket er nå i skrivende stund forlangt til 7. oktober i 2023. Prognosen i denne saken er basert på seks måneders drift og tilsier at vi da samlet vil få inntekter på kr 21 millioner for å drive mottaket og utgiftene er på kr 10 millioner frem til 4. juli. I tillegg har vi også levert anbud på

ordinært mottak hvor svaret vil foreligge etter sommeren. Kommunedirektøren vil komme tilbake til nye prognose og justeringer i 2. tertial.

Kort om status i tjenesteområdene

Kommunedirektøren med sentrale staber

Det forventes et merforbruk hos kommunedirektør med sentrale staber ved årsslutt på kr 3 millioner. Merforbruket er knyttet til utfordringer i driften av IT-avdelingen, hvor kommunedirektøren anser det som nødvendig å sikre driften gjennom bruk av ekstern kompetanse i en midlertidig periode.

IKT har over flere år akkumulert en stor teknisk restanse på vedlikehold av sentral infrastruktur. Dette skyldes i stor grad at det stilles stadig større krav til spesialkompetanse etter hvert som IKT-teknologier og -tjenester utvikler seg, og det er vanskelig for den ressurskapasiteten og kompetansen som er i IKT-avdelingen å holde tritt med denne utviklingen og samtidig ta unna rutinemessige driftsoppgaver, løse feilsituasjoner og behandle endringsønsker fra virksomhetene. Dette har resultert i oppbygging av teknisk gjeld og utdaterte systemer med påfølgende sikkerhetsrisikoer. Det har samtidig vært en formidabel utvikling innen IKT-området av blant annet både nye systemer, økende cyberrisikoer, utvikling av skyløsnigner og større supportbehov fra organisasjonen. Det er iverksatt flere større prosjekter for å adressere det som må gjennomføres i tillegg til daglig drift. Avdelingen har vært i en situasjon der det har vært nødvendig å hente inn ekstern spesialkompetanse for å dekke inn noen av disse oppgavene. Dette har skapt merkostnader.

Kommunedirektøren har igangsatt arbeid for å se på ny driftsmodell for IKT som vil gjøre avdelingen bedre i stand til å håndtere de utfordringene som vi nå står overfor. Av tiltakene som det jobbes med nå er:

- Vurdering av oppgaver som kan settes ut slik at vi reduserer og håndterer framtidig risiko. Dette innebærer enkelte driftsoppgaver og oppgaver som krever spesialkompetanse som det har vist seg vanskelig å rekruttere.
- Avdelingen har ledige hjemler etter to oppsigelser i vinter. Disse lyses nå ut. Ved ansettelse i faste stillinger kan større deler av konsulenttjenestene som benyttes i dag avsluttes.

Oppvekst og kultur

Det forventes et merforbruk på kr 24,6 millioner ved årets slutt i oppvekst og kultur. Dersom foreslåtte tiltak bevilges, vil merforbruket være på kr 17,5 millioner.

Fagstab oppvekst styrer mot budsjettbalanse, men det er høyere utgifter til administrative lisenser på skoleområdet, samt lønnsutgifter det ikke er dekning for i budsjettet. Det jobbes med å se hvilke lisenser som kan avsluttes og hvordan tilskuddsmidler på oppvekst og kultur kan være med å dekke inn merforbruket knyttet til lønn.

Skolesektoren forventer et samlet merforbruk på kr 13 millioner ved årets slutt. Samlet merforbruk på kr 10 millioner er knyttet til skoler og SFO og kr 3 millioner er knyttet tospråklig fagopplæring i voksenopplæring.

Det forventes et samlet merforbruk på kr 9 millioner ved årets slutt i barnehagesektoren. Av dette er merforbruket knyttet til kommunale barnehager på kr 1,5 millioner og skyldes barn som ikke ble fanget opp etter telledatoen 15.12 for barnehageår 22/23, samt økning i barnetall for nytt barnehageår 23/24. Samtidig er det en økning i antall vedtak/vedtakstimer i styrket barnehagetilbud fra 2022-2023, og det forventes et merforbruk på kr 4,5 millioner her ved årets slutt. I de private barnehagene forventes det et merforbruk på kr 3 millioner og avviket skyldes i stor grad økt tilskudd

som følge av flere barn enn det som ble lagt til grunn ved beregning til HØP.

Det er vanskelig å si noe om prognosen ved årets slutt på barnevern, da det hele tiden er bevegelser i plasseringer, men det er flere barn i tiltak enn det er midler for i budsjettet og det kan se ut som at det vil bli et merforbruk på kr 2,6 millioner. Dette skyldes ikke nødvendigvis flere barn, men at tiltakene er dyrere. Det jobbes tett mellom barnevern og økonomirådgiver for å følge opp store endringer i plasseringer.

De resterende områdene innenfor oppvekst og kultur forventer budsjettbalanse ved årets slutt.

Arbeidet med ny økonomisk tildelingsmodell for skolene, har gitt kommunedirektøren innsikt og forståelse for en krevende ressursituasjon i skolen. Dette til tross for tilførte midler til skolesektoren de senere årene. Ny tildelingsmodell er tatt i bruk fra 2023, og skolene får fordelt vedtatt budsjett for ordinær undervisning, gjennom modellen. Som kommunedirektøren viste i sak om tildelingsmodell, mangler skolen ressurser for å kunne ivareta tilpasset opplæring og spesialpedagogisk tilbud. Vedtatt budsjett gir ikke nødvendig robusthet og fleksibilitet for skolene sitt forebyggende arbeid. Arbeid og innsats som skal bidra til redusert behov for vedtak om timer til spesialpedagogikk.

Merforbruket for private barnehager skyldes økt driftstilskudd til private barnehager, grunnet høyere kapitaltilskudd og flere barn enn det som ble lagt til grunn ved beregningen til HØP 2023-2026. Sola kommune bruker betydelig mer på barnehageområde enn sammenlignbare kommunen. Dette skyldes blant annet at vi ikke har en gunstig barnehagestruktur. Kommunedirektøren ønsker å bestille en ekstern utredning av barnehageområdet og forslag til hvordan Sola kommune kan tilpasse driften i tråd med det sammenlignbare kommuner tilbyr tjenesten for. Rapporten skal blant annet vise hvilke tiltak bør settes i gang for å forbedre effektiviteten i/på barnehageområdet.

I styrket barnehage tilbud har antall vedtak og vedtakstimer økt betydelig med henholdsvis 15 vedtak og 206 uketimer fra 2022 til 2023. Dette er en volumvekst på henholdsvis 23,4 % økning i antall vedtak og 15,8 % økning i uketimer. Kommunen har en lov hjemlet plikt til å gi spesialpedagogisk tilbud i samsvar med barnets vedtak, og volumveksten gir dermed en prognose for merforbruk på om lag kr 4,5 millioner kroner ved årets slutt. Kommunedirektøren har igangsatt et utredningsarbeid med ekstern bistand, for å se på hvordan det spesialpedagogiske tilbudet er organisert og blir tilbudt, på barnehageområdet. Utredningsarbeidet er forventet ferdig i august. Innsikten fra dette arbeidet vil kommunedirektøren bruke som utgangspunkt for videre omstilling og utviklingsarbeid på dette området. Arbeidet som er partssammensatt involverer både Senter for styrka barnehage, hovedtillitsvalgte og hovedverneombud, PPT og fagstab oppvekst.

Kommunedirektøren vurderer det som svært krevende og lite hensiktsmessig å redusere kostnadene som direkte bidrar til merforbruket. I alle fall på kort sikt. Kostnadsveksten i tjenestene som har merforbruk i dag, og som har prognose for merforbruk ved årets slutt, er lovpålagte og vanskelig å holde tilbake eller redusere. Det er allerede gjort et stort arbeid med å redusere og holde tilbake kostnadsveksten både i senter for styrket barnehage tilbud, skole og barnevern. Arbeidet med å tilpasse aktivitet til vedtatt budsjett, og at ressursene som brukes skal gi treffsikre tjenester med god effekt, har hatt og har fortsatt høy prioritet. Skjult i merforbruk og prognose om større merforbruk ved årets slutt, ligger det store kostnadssparende effekter av omstilling og utviklingsarbeid.

Kommunedirektøren vurderer også andre konkrete tiltak som tidligere ble nevnt i HØP for å redusere utgiftene og omprioritere ressurser der vi har overforbruk. Det handler om å redusere tjenestenivået ved å redusere bemanning innenfor kultur, fritid og hjelpetjenester og vurdere å avslutte avtale om K 46 med Stavanger kommune. Kommunedirektøren ser og forstår at dette ikke er ønskelig, men kan være nødvendig for å oppnå budsjettbalanse/ redusere overforbruk.

Levekår

Prognosen tilsier et merforbruk på kr 27,2 millioner ved årets slutt i levekår. Dette skyldes at man forventer et merforbruk ved fagstab levekår, enhet for mestring, institusjon, hjemmetjenester og NAV. Det er foreslått budsjettjusteringer på 16,45 millioner kroner og dersom de vedtas vil da prognosen om merforbruk reduseres tilsvarende.

Prognosen tilsier et merforbruk på kr 2,2 millioner i fagstab levekår ved årets slutt, som følge av budsjetterte inntekter på salg av institusjonsplasser som ikke blir gjennomført.

Prognosen tilsier et merforbruk på kr 8,5 millioner ved institusjon, relatert til åpning av 5. etasje ved Soltun. På grunn av budsjetterte innsparingstiltak i institusjon i er den økonomiske situasjonen sårbar. Bemanningssituasjonen er krevende og kostbar, og utfordringsbildet fra 2022 fortsetter inn i 2023, med enda strammere budsjetter enn i 2022. Det er foreslått budsjettjusteringer for dekke kostnader ved åpning av 5. etasje samt manglende salg av institusjonsplasser som ikke blir gjennomført.

Prognosen tilsier et merforbruk på 6 millioner kr enhet for mestring ved årets slutt. Dette er knyttet til høy bruk av innleie og overtid, som blant annet skyldes høyt fravær og lite tilgang på innleie av personal. Merforbruket vil øke over sommeren på grunn av behov for innleie av ferievikarer.

Prognosen tilsier et merforbruk på 7,5 millioner kr. i hjemmetjenesten. Merforbruket i hjemmetjenesten er spesielt relatert til overtid og vikarbruk, som blant annet skyldes en krevende bemanningssituasjon, høyt antall utskrivningsklare pasienter og mer komplekse behov hos tjenestemottakerne.

Prognosen tilsier et merforbruk på kr 3 millioner ved NAV. Merforbruket er i hovedsak knyttet til midlertidig bolig, husleiebidrag og strømstøtte. Som en konsekvens av Ukraina krisen og økte antall bosetninger er boligsituasjonen blitt utfordrende. Kommunedirektøren vurderer merforbruk på NAV som en del av Ukraina-krise og vil bli vurdert å dekke inn fra integreringstilskuddet.

Det ble i 2022 bosatt 119 flyktninger som følge av krigen i Ukraina, og i 2023 er det forventet å bosette 120 flyktninger. Hittil i år (per april) er det bosatt 40 flyktninger, og av disse 30 ukrainske flyktninger. Bosettingen har ført til behov for økt kapasitet i NAV, og økt sosialstønad for flyktninger.

Kostnader til bosetting av 120 Ukrainske flyktninger i 2023 er estimert til 16,4 millioner, for introduksjonsstønad, livsopphold, bolig, strøm, og tolketjenester. Det er knyttet stor usikkerhet til estimatet i forhold til bosettings-takt, kommunedirektøren vil derfor komme tilbake til dette i 2. tertial når vi har bedre tallgrunnlag. Derfor venter vi med å budsjettere inntektene fra intergereringstilskudd som vi får som følge av nye bosetninger.

Kommunedirektøren har satt i gang følgende tiltak for å motvirke merforbrukene:

Redusere utgifter

- Det er utarbeidet retningslinjer for innleie – «Innleietrappen». Rutinen har til hensikt å bevisstgjøre bruken av ansattressurser, særlig i forhold til innleie og overtid.
- Finansieringsmodell i miljøtjenesten
- Hyppige møter med økonomirådgiver og ledere/avdelingsledere - gir bedre innsikt og oversikt
- Redusere bruk av vikarbyråer – erstatte vikarer i størst mulig grad med egne ansatte – prosess pågående i institusjon
- Redusere kjøp av private tjenester til ressurskrevende brukere – pågående prosesser i miljøtjenesten

Øke effektivitet og økt bevissthet

- Tydeliggjøre roller og ansvar og gjennomgå arbeidsprosesser for å redusere dobbeltarbeid, sikre forankring og på sikt frigjøre tid
- Øke samarbeid på tvers av enheter – redusere behovet for innleie
- Jobbe målrettet for å redusere sykefravær – tett samarbeid med HR avdelingen
- Gjennomgang og nye tjenestebeskrivelser – bevisstgjøring av innhold i tjenestene og i tillegg

sammenlikne vårt tjenestetilbud med andre kommuner

Samfunnsutvikling

Prognosen for området samfunnsutvikling er et mindreforbruk på kr 5 millioner, basert på regnskap per 30. april. Dette skyldes hovedsakelig lavere strømpriser enn forventet, som igjen fører til at strømkostnaden for kommunens eiendommer er lavere enn budsjettet. Det er fremdeles stor usikkerhet rundt strømprisen så kommunedirektøren foreslår å ikke gjøre budsjettjustering for strømbudsjettet før i 2. tertial om det fremdeles er nødvendig da.

Totalt for årets 3 første måneder har kommunen et strømforbruk på 8,1 millioner kWh for alle bygg og anlegg, og kostnaden for dette er estimert til kr 12,4 millioner. Dette gir en pris per kWh på omtrent kr 1,5 inkludert effektledd og nettleie, som er mye lavere enn den budsjettede strømprisen på kr 2. I tillegg endte det totale strømforbruket i 2022 på 26,3 millioner kWh som er lavere enn det estimerte forbruket på 29 millioner kWh. En stor del av dette skyldes en meget effektiv ENØK filosofi som er utført først på Tananger ungdomsskole. Her er elektrokjel supplert med varmepumper.

Investeringer

Totalt investeringsutgifter per 1. tertial er kr 32,2 millioner. Dette utgjør 6,6 prosent av totalt budsjett for 2023 som er kr 484,4 millioner. Det er enkelte investeringsprosjekter som har endret fremdrift, der kommunedirektøren foreslår tekniske budsjettjustering hvor vedtatte midler fra tidligere eller fremtidige år benyttes. Det er også enkelte investeringsprosjekter som har for endrede kostnad som det meldes om i denne tertialsaken, og vil følges opp med egne saker og i HØP. Noen av endringene er allerede vedtatt i egne saker.

Det følger med en fullstendig rapport på alle pågående investeringsprosjekter i denne saken under kapitlet for [investeringer](#).

Dette dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ingen signatur.